

EUROOPA OMBUDSMAN

KOKKUVÕTE JA STATISTIKA

ET

2006
aastaruanne

EUROOPA OMBUDSMAN

KOKKUVÖTE JA STATISTIKA

aaataaruanne 2006

© Euroopa Ombudsman 2007

Kõik õigused kaitstud.

Kasutamine on lubatud koos allikale viitamisega hariduslikel ja mittekaubanduslikel eesmärkidel.

Fotod:

Esikaas: © istockphoto.com/urbancow

Tagakaas: © Euroopa Ombudsman

Lehekülg 5: © Euroopa Ombudsman

Aruande täistekst on avaldatud veebileheküljel: <http://www.ombudsman.europa.eu>

Printed in Belgium

TIPĂRIT PE HĂRTIE ALBĂ NETRATATĂ CHIMIC CU CLOR

SISSEJUHATUS

Iga aasta alguses istun laua taha, et kirjutada valmis Euroopa Ombudsmani kõige tähtsam dokument – aastaaruanne. Segamatu keskendumine, mida on tarvis sellise aruande koostamiseks, on hindamatu väärtusega ning see võimaldab lisaks möödunud kaheteistkümne kuu saavutuste kokkuvõtmisele teha kindlaks ka valdkonnad, mis vajavad veel parandamist. Järgmistel lehekülgedel soovin ma tutvustada oma mõttetöö tulemusi.

Ombudsmani pearoll – kaebuste esitajate aitamine

Euroopa Ombudsmanile laekunud kaebuste arv oli 2006. aastal peaaegu sama kui 2004. ja 2005. aasta rekordiliselt suur arv, mis näitab, et ombudsmanile esitatavate kaebuste arv on stabiliseerinud ja jäänud püsima ootamatult kõrgele tasemele – 320 kaebust kuus. Suure hulga 2006. aastal laekunud kaebuste puhul oli meil võimalik kaebuse esitajaid aidata, algatades uurimise, suunates juhtumi edasi pädevale asutusele või andes neile nõu, kuhu probleemi kiireks ja tõhusaks lahendamiseks pöörduda. Aastaaruande kokkuvõtte annab ülevaate 2006. aastal käsitletud juhtumitest. Juhtumite analüüs ja üksikasjalikum tutvustus on esitatud täieliku aruande teises ja kolmandas peatükis.

Palju positiivseid tulemusi – parima tava juhtumid

Käesolevasse aruandesse lisatud juhtumite kokkuvõtted sisaldavad mitu näidet selle kohta, kuidas Euroopa Liidu institutsioonid ja asutused reageerisid positiivselt probleemidele, millele ma ombudsmanina tähelepanu juhtisin. Esimest korda olen aastaaruandes välja valinud kuus tähtjuhtumit, mis kujutavad endast parima tava näiteid, mida sooviksin eriliselt esile tuua. Nende hulka kuulub juhtum, mille puhul Euroopa Komisjon nõustus läbi vaatama oma Euroopa andmekaitse direktiivi tõlgenduse, et võtta arvesse kodaniku muresid; Euroopa Investeeringuspannga konstruktiivne lahendus seoses dokumentidele juurdepääsu juhtumiga; ning Euroopa Parlamendi otsus kaotada oma praktikaprogrammis vanusepiirangud. Minu soov on juhtida tähelepanu nimetatud juhtumitele kui hea halduskäitumise näidetele, millest saaksid eeskujuga võtta ja millega oma tegevust võrrelda kõik Euroopa Liidu institutsioonid ja asutused. Lisateavet mainitud juhtumite kohta leiab käesolevast aastaaruande kokkuvõttest. Kuus tähtjuhtumit on loetletud ka täieliku aruande D-lisas.

Mõni kasutamata jäetud võimalus

Alates 2003. aasta 1. aprillist, mil ma asusin Euroopa Ombudsmani ametikohale, olen pühendunud tegelenud Euroopa Liidu haldusasutuste teeninduskultuuri edendamise ja kodanikke koheldaks vääriliselt. Euroopa Liidu põhiõiguste hartas sätestatakse õigus heale haldusele ja meie kohus on austada Euroopa kodanikele antud lubadust.

Olen tihti öelnud, et viis, kuidas avalik haldusasutus kaebustele reageerib, on selle asutuse kodanikukesksuse põhinäitaja. Kuigi edusamme on tehtud mitmes valdkonnas, suurenes 2006. aastal kahjuks selliste juhtumite arv, mille ma lõpetasin kriitilise märkusega, ning samuti vähenes märkimisväärselt nende juhtumite arv, mille puhul jõuti sõbraliku lahendini. Ombudsmani soovitusettepanekute heakskiitmise ja järgimise madalam tase institutsioonides on samuti kahetsusväärne.

Selline suundumus peaks valmistama muret kõigile, kes tahavad parandada suhteid Euroopa Liidu ja kodanike vahel. Kaebused annavad võimaluse asju parandada ja näidata, et asjaomane institutsioon või asutus tõepoolest austab kodanike põhiõigust heale haldusele. Ma ei ole kindel, kas kodanikud usuvad institutsioonide sagedasi kinnitusi, et nad tahavad kodanikele lähemale jõuda, kui nad ise ei suuda samas tihtipeale ära kasutada ombudsmani pakutud võimalust suhteid parandada.

Probleem tundub seisnevat osaliselt asjaolus, et mõnes haldusasutuses ei saada veel täielikult aru ega arvestata piisavalt sellega, et hea halduse põhimõtted nõuavad institutsioonidelt ja avalikelt teenistujatelt rohkem kui lihtsalt ebaseadusliku tegevuse vältimist. Selle keskse mõtte rõhutamist jätkan ma ka 2007. aastal. Samuti kavatsen ma 2007. aastal teha ja avaldada uurimusi kõikide 2006. aastal tehtud lisamärkuste ja kriitiliste märkustega seoses võetud järelemeetmete kohta, et tagada oma uurimiste konkreetne ja kauakestev mõju. Uurimused peaksid innustama asjaomaseid institutsioone muutma oma tegevust kodanike jaoks paremaks.

Koostöö institutsioonidega teeninduskultuuri edendamiseks

Ombudsmani uurimistest ligikaudu 70% on seotud Euroopa Komisjoniga, mistõttu on ülioluline, et komisjon võtaks teeninduskultuuri edendamises juhtrolli. Selle eesmärgi saavutamiseks olen alustanud kahepoolsete kohtumiste tsükli, kus kohtun Euroopa Komisjoni iga volinikuga eraldi, et rõhutada hea halduse põhimõtteid, mida tuleb järgida komisjoni igal tasandil, ning et keskenduda valdkondadele, kus kaebustest lähtuvad uurimised on andnud põhjust muretsemiseks. Praeguseks olen jõudnud kohtuda 11 volinikuga, kelle avatus ja pühendumus näitavad selgelt, et nad hindavad kaebuste konstruktiivse lahendamise väärtust. Minu kohtumised Euroopa Liidu teiste institutsioonide ja asutustega on olnud sama julgustavad. Kohtumiste üksikasjad on esitatud käesoleva aruande neljandas peatükis.

Hüvitusvahendite subsidiaarsuse edendamine

Arvestades seda, et igal aastal laekub palju selliseid kaebusi, mis ei kuulu minu pädevusse, jätkasin ma kogu 2006. aasta jooksul tööd selle nimel, et edendada hüvitusvahendite subsidiaarsust. Mulle tundub, et paljud kaebuse esitajad ei ole teadlikud kohtuvälistest abinõudest, mida neil on võimalik oma riigis saada, või sellest, et riiklikud ja piirkondlikud ombudsmanid võivad olla nende kaebustega tegelemiseks pädevad, sealhulgas juhtumite puhul, mis puudutavad Euroopa Liidu õigust. Ombudsmanide võrgustik Euroopas on tähtsaim vahend riiklike ja piirkondlike ombudsmanide abistamiseks ELi õigusega seotud juhtumite võimalikult tõhusal käsitlemisel. 2006. aastal jäi üle 75% mulle laekunud kaebustest minu pädevusest välja, põhiliselt seetõttu, et need puudutasid liikmesriikide riiklike või piirkondlike haldusasutusi. Enamasti kuulus sellise juhtumi käsitlemine Euroopa ombudsmanide võrgustiku mõne teise liikme pädevusse. Kõikide selliste juhtumite puhul edastasin ma juhtumi kaebuse esitaja eelneval nõusolekul otse asjaomasele ombudsmanile või andsin kaebuse esitajale nõu, kuhu pöörduda. Selline edastamine ja nõuandmine on kodanikele küll kahtlemata suureks abiks, kuid ilmselgelt oleks parem, kui kodanikud pöörduksid kohe alguses asjaomase ombudsmani poole.

Paremini suunatud teavitamisstrateegia

Eespool kirjeldatud põhjustest lähtuvalt teeme Euroopa ombudsmanide võrgustiku kaudu palju tööd selle nimel, et suunata kodanikud õigete ombudsmanide juurde, kasutades selleks Euroopa, riiklikul ja piirkondlikul tasandil selge ja arusaadava teabe edastamist mitmesuguste kodanikele kättesaadavate hüvitusvahendite kohta. Kodanikele antakse teavet minu veebilehel esitatud linkide kaudu riiklikele ja piirkondlikele ombudsmanidele, mida eelmisel aastal kasutati üle 44 000 korra, samuti leiab võrgustiku kohta teavet Euroopa Ombudsmani trükistest ning minu tutvustusvisiitide ajal liikmesriikidesse korraldame koos asjaomaste riiklike ja piirkondlike ombudsmanidega ühisesitlusi.

Lisaks võrgustiku kaudu algatatud tegevustele oleme hakanud rohkem tähelepanu pöörama oma üldisele teavitustegevusele. Eelmise aasta jooksul töötasime avalikkuseni jõudmiseks välja

kolm põhistrateegiat – kõikehõlmava meediastrateegia, ombudsmani veebilehekülje põhjaliku uuendamise kava ning põhjalikult ettevalmistatud poliitika võimalike kaebuste esitajate paremaks teavitamiseks. Viimasena nimetatud strateegia on ülioluline selliste kaebuste arvu vähendamisel, mis ei kuulu minu pädevusse. Nende kolme meetme eesmärk on tagada, et kõik, kes tahavad esitada Euroopa Ombudsmanile vastuvõetava kaebuse, teaksid, kuidas seda teha, ning et need, kelle kaebus ei kuulu minu pädevusse, teaksid, kelle poole abi saamiseks pöörduda. Nimetatud teavitamistegevused peaksid aitama tõsta ka avalikkuse teadlikkust Euroopa Ombudsmanist kui institutsioonist, kes tagab Euroopa Liidus hea halduse.

Personali erikogunemine

Mida tähendab hea haldus kontseptuaalsest ja praktilisest vaatenurgast, kuidas edendada veelgi ombudsmani büroo teeninduskultuuri ning kuidas jõuda kodanikeni üldiselt ning kuidas väiksemate ja konkreetsemate sihtrühmadeni – need on mõned teemad, mida arutati üksikasjalikult Euroopa Ombudsmani personali 2006. aasta oktoobris esmakordselt toimunud erikogunemise raames. Selle ürituse põhimõte on oma tegevuse üle järelemõtlemine institutsiooni kõigi töötajate osavõtul, eesmärgiks kujundada ja tugevdada arusaamist institutsiooni väärtustest ja missioonist ning edendada nende tõhusat elluviimist. Kõiki töötajaid julgustati võtma aktiivselt osa otsuste tegemisest ja avaldama oma arvamust aruteluteemade kohta. Pärast erikogunemist oldi üldiselt nõus, et üritus oli väga tulemuslik ja väärtuslik kogemus ning seda tasub korrata.

Üksikasjalikumalt on kõiki käesolevas sissejuhatuses mainitud tegevusi käsitletud täielikus aruandes. Lühülevaade ombudsmani tegevusest on esitatud käesolevas kokkuvõttes ja statistikas, mis avaldatakse ka eraldi trükisena. Ma loodan, et mõlemad väljaanded annavad tervikliku ülevaate Euroopa Ombudsmani tegevusest 2006. aastal ja innustavad lugejaid uurima rohkem institutsiooni kohta, mida mul on au juhtida. Mind aga on ees ootamas 2007. aasta, mis töötab tulla samuti väljakutsuv seoses eesmärkidega teha hea halduse edendamiseks koostööd institutsioonidega ja samas suunata ümber oma teavitamistegevus, et kõik need, kellel võib tekkida vajadus kasutada Euroopa Ombudsmani teenuseid, oleksid õigesti ja piisavalt informeeritud sellest, kuidas seda teha.

Strasbourg, 22. veebruar 2007

P. Nikiforos DIAMANDOUROS

KOKKUVÕTE

Euroopa Ombudsmani kaheteistkümnes aastaaruanne Euroopa Parlamendile annab ülevaate ombudsmani tegevusest 2006. aastal. See on neljas aastaaruanne, mille esitab hr P. Nikiforos DIAMANDOUROS, kes alustas tööd Euroopa Ombudsmanina 1. aprillil 2003. aastal.

ARUANDE ÜLESEHITUS

Aruanne koosneb kuuest peatükist ja neljast lisast. Aruanne algab ombudsmani eessõnaga, milles ta annab ülevaate aasta põhitegevustest ja saavutustest ning kirjeldab üldjoontes tulevikuplaane. Käesolev kommenteeritud kokkuvõte on aastaaruande esimene peatükk.

Teine peatükk kirjeldab ombudsmani tegevust kaebuste käsitlemisel ja uurimiste läbiviimisel. Teises peatükis esitatakse ülevaade aasta jooksul käsitletud kaebustest, sealhulgas pärast uurimist lõpetatud juhtumite tulemuste temaatiline analüüs. Nimetatud analüüs hõlmab ombudsmani 2006. aasta otsuste kõige olulisemaid õiguslikke ja faktilisi tulemusi.

Kolmandas peatükis on esitatud osa ombudsmani 2006. aasta otsuste kokkuvõtetest ning käsitletud kaebuste ja omaalgatuslike uurimistega hõlmatud teemavalikut ja kaasatud institutsioone. Kokkuvõtted on järjestatud esmalt tulemuse või tagajärje liigi ja seejärel asjaomase institutsiooni või asutuse järgi. Ombudsmani omaalgatuslikele uurimistele järgnenud otsuste kokkuvõtted ja näited riiklikele ja piirkondlikele ombudsmanidele esitatud päringute kohta on esitatud peatüki lõpus.

Neljas peatükk käsitleb suhteid Euroopa Liidu teiste institutsioonide ja asutustega. Peatüki alguses kirjeldatakse ombudsmani ning institutsioonide ja asutuste konstruktiivse töösuhte olulisust, seejärel loetletakse töösuhetega seotud koosolekud ja sündmused 2006. aastal.

Viies peatükk käsitleb Euroopa Ombudsmani suhteid riiklike, piirkondlike ja kohalike ombudsmanide kogukonnaga Euroopas ja mujal. Peatükis kirjeldatakse üksikasjalikult Euroopa ombudsmanide võrgustiku tegevust, samuti käsitletakse ombudsmani osalemist seminaridel, konverentsidel ja koosolekutel.

Kuues peatükk annab ülevaate ombudsmani teavitustegevusest. See kuueks osaks jaotatud peatükk annab ülevaate aasta tippsündmustest, ombudsmani tutvustusvisiitidest, konverentsidest ja koosolekutest, kus ombudsman ja tema töötajad on osalenud, meediasuhetest, väljaannetest ja veebisuhtlusest.

A-lisa sisaldab Euroopa Ombudsmani 2006. aasta töö statistikat. B- ja C-lisas esitatakse andmed ombudsmani eelarve ja töötajate kohta. D-lisas on kolmanda peatüki otsuste loetelud juhtumite järjekorranumbrite, teemade ning väidetava haldusliku omavoli juhtumi liigi järgi. Samuti on D-lisas loetletud tähtjuhtumid ja kõik juhtumid, mis lõpetati 2006. aastal kriitilise märkusega.

LÜHIÜLEVAADE

Euroopa Ombudsmani missioon

Euroopa Ombudsmani büroo loodi Maastrichti lepinguga Euroopa Liidu kodakondsuse ühe osana. Ombudsman uurib kaebusi ühenduse institutsioonide või asutuste haldusliku omavoli kohta, välja arvatud Euroopa Kohtu ja Esimese Astme Kohtu puhul, kui need tegutsevad õigusemõistjana.

Euroopa Parlamendi heakskiidul on ombudsman määratlenud haldusliku omavoli viisil, mis eeldab inimõiguste austamist, õigusriigi põhimõtete ja hea halduse tava järgimist.

Lisaks üksikisikute, ettevõtete ja ühenduste kaebustele vastamisele teeb ombudsman ka ise aktiivselt tööd, algatades omaalgatuslikke uurimisi, kohtudes ELi institutsioonide ja asutuste liikmete ja ametnikega ning teavitades kodanikke nende õigustest ja sellest, kuidas neid õigusi kasutada.

Kaebused ja uurimised 2006. aastal

2006. aastal laekus ombudsmanile 3 830 kaebust. 2005. aastaga¹ võrreldes tähendab see teatavat kasvu (2%), kuid kinnitab samas, et kaebuste arv on jäänud püsima 2004. aastal saavutatud ennenägematult kõrgele tasemele. 2006. aastal saadeti 57% kaebustest ombudsmanile elektrooniliselt, kas e-postiga või täites vastava kaebusvormi ombudsmani veebilehel. 3 619 juhul saadi kaebus otse kodanikelt, samas kui äriühingud ja muud ühingud saatsid 211 kaebust.

Üle 70% juhtumite puhul sai ombudsman kaebuse esitajat aidata, algatades kõnealuse küsimuse uurimise, suunates selle pädevale asutusele või andes nõu, kelle poole probleemi kiireks ja tõhusaks lahendamiseks pöörduda.

Aasta jooksul algatati kaebuste põhjal kokku 258 uut uurimist. Lisaks algatas ombudsman omal algatusel üheksa uurimist. Euroopa Ombudsman tegeles 2006. aastal kokku 582 uurimisega, millest 315 jätkusid eelmisest aastast.

Nagu eelmistel aastatel, oli ka tänava enamik uurimisi (387 ehk 66%) seotud Euroopa Komisjoniga. Et Euroopa Komisjon on ühenduse peamine institutsioon, kes võtab vastu kodanikele vahetut mõju avaldavaid otsuseid, on loomulik, et just see institutsioon on kodanike kaebuste peamiseks sihtmärgiks. Euroopa Personalivaliku Ametiga (EPSO) oli seotud 74 uurimist (13%), Euroopa Parlamendiga 49 (8%) ning Euroopa Liidu Nõukoguga 11 (2%).

Peamised väidetava haldusliku omavoli tüübid olid vähene läbipaistvus, sealhulgas teabe andmisest keeldumine (25% juhtumitest), ebaõiglus või võimu kuritarvitamine (19%), ebarahuldav menetlus (12%), välditavad viivitused (9%), diskrimineerimine (9%), hooletus (8%), õiguslikud eksimused (5%) ning suutmatus tagada kohustuste täitmist, st Euroopa Komisjoni suutmatus täita oma rolli asutamislepingu täitmise järelevalvajana liikmesriikide suhtes (4%).

E-posti teel saadi kokku 3 540 teabenõuet, 2005. ja 2004. aastal oli teabenõuete arv 3 200. Kõikidele taotlustele vastas asjaomane ombudsmani büroo töötaja individuaalselt.

Ombudsmani uurimiste tulemused

2006. aastal lõpetas ombudsman 250 juhtumi uurimise, millest 247 puhul oli tegu kaebustega ja 3 olid omaalgatuslikud. Tulemuste ülevaade on esitatud alljärgnevalt.

Halduslikku omavoli ei tuvastatud

95 juhtumi puhul ei tuvastanud ombudsmani uurimine halduslikku omavoli. Selline tulemus ei ole kaebuse esitaja jaoks tingimata negatiivne, sest ta saab vähemalt kasu asjaomase institutsiooni või asutuse antud täielikust selgitusest nende tegevuse kohta, samuti saab ta ombudsmani arvamuse juhtumi kohta. Juhtumite hulka, kus ei tuvastatud halduslikku omavoli, kuuluvad järgmised:

- Ombudsmanile esitati kaebus Euroopa Investeeringuspanga (EIP) suhtes seoses sellega, kuidas EIP käsitles teabenõudeid projekti võimaliku rahastamise kohta Tšehhi Vabariigis. Oma esimeses vastuses nõudele märkis EIP üldiselt, et teabe andmisest keeldumine on kooskõlas panga poliitika ja kehtivate eeskirjadega. Ombudsmani uurimise käigus andis EIP täpsema selgituse, viidates avalikule huvile rahvusvaheliste suhete osas. Ombudsmani lõppjärelendus oli, et EIP ei ole rikkunud oma eeskirju teabele juurdepääsu kohta, ning sulges juhtumi halduslikku

¹ Arvesse tuleb võtta, et 2006. aastal oli uurimiste seas 281 kaebusega ühisuurimine ja 2005. aastal 335 kaebusega ühisuurimine.

omavoli tuvastamata. Tulevikku silmas pidades aga soovitas ombudsman EIP-I võimalikel teabe andmisest keeldumise juhtudel esitada teabenõude esitajale asjakohase selgituse põhjuste kohta, miks teavet ei anta, et probleem ei süveneks sedavõrd, et tuleks esitada kaebus ombudsmanile. (3501/2004/PB)

- Euroopa Personalivaliku Ameti (EPSO) korraldatud avalikul konkursil osaleja kaebas ombudsmanile, et konkurss ei olnud piisavalt läbipaistev ega korralikult organiseeritud ning et valiktestidele registreerimise tähtaegadest ei peetud kinni. Uurimisel leidis ombudsman, et EPSO esitas kandidaatidele korrapäraselt ja kooskõlas konkursil osalemise kutsega teavet valikumenetluse järgnevatest etappidest. Ombudsman järeldas, et EPSO antud teave oli selge ja piisav ning et halduslikku omavoli ei esinenud. (472/2006/DK)
- Rootsi tõlkebüroo esitas ombudsmanile kaebuse seoses Euroopa Kohtu väljastatud pakkumiskutsega. Kutse sisaldas nõuet, mida esialgses hanketeates ei olnud ning mida büroo ei suutnud täita. Ombudsman leidis, et vastavalt asjakohastele eeskirjadele piisab sellest, kui mõni nõue on täpsustatud üksnes pakkumiskutses ja mitte hanketeates. Ta järeldas, et erinevalt kaebuse esitaja väitest ei ole Euroopa Kohus menetluse käigus tingimusi muutnud ja seetõttu ei ole esinenud halduslikku omavoli. (2523/2005/TN)

Isegi juhul, kui ombudsman ei tuvasta halduslikku omavoli, võib ta leida võimaluse, kuidas institutsioon või asutus saab oma halduse kvaliteeti edaspidi parandada. Sellisel juhul esitab ombudsman lisamärkuse, nagu näiteks järgmiste juhtumite puhul:

- Ombudsman ei tuvastanud halduslikku omavoli seoses Euroopa Parlamendi otsusega lükata pärast pakkumiskutset tagasi kaebuse esitaja pakkumine. Samas juhtis ta parlamendi tähelepanu parlamendi tehtud avaldusele seoses oma kaalutusõigusega pakkumismenetluste puhul. Ombudsman tõi välja, et nimetatud avaldus ei tundu käesoleval juhul olevat kooskõlas pakkumiskutsega ega kaalutusõiguse kasutamise hea halduse tavaga. (1315/2005/BB)
- Ombudsman soovitas Euroopa Personalivaliku Ametile, kui ametisse määrav asutus ootab vastust personalieeskirjade artikli 90 lõike 2 alusel esitatud kaebusele pärast selleks ettenähtud neljakuuse tähtaja möödumist, tuleks alati saata vahevastus. Soovitus põhines kaebusel, mille esitas ombudsmanile kandidaat, kes ei osutunud avalikul konkursil valituks. EPSO kahetses viivitust kõnealuse juhtumi puhul. Ombudsman kasutas kaebuse uurimisega avanenud võimalust selgitada, et tal on õigus uurida konkursikomisjoni otsuse õiguslikkust. EPSO oli kõnealuse juhtumi puhul vaidlustanud ombudsmani õigust seda teha. (1217/2004/OV)

Institutsiooni lahendatud juhtumid ja sõbralikud lahendid

Võimaluse korral püüab ombudsman saavutada positiivset tulemust, mis rahuldab nii kaebuse esitajat kui ka institutsiooni, kelle vastu kaebus esitati. Selliste tulemuste saavutamiseks on ülimalt tähtis ühenduse institutsioonide ja asutuste koostöö, mis aitab tugevdada suhteid institutsioonide ja kodanike vahel ning vältida kalleid ja ajamahukaid kohtuvaidlusi.

2006. aastal lahendas institutsioon või asutus ise pärast ombudsmanile laekunud kaebust 64 juhtumit. Sealhulgas olid järgmised juhtumid:

- Euroopa Komisjon lahendas makseviivituse juhtumi seoses õpilasvahetusprogrammiga Berliini (Saksamaa) ja Haltoni (Ühendkuningriik) vahel pärast seda, kui üks Berliini kohalik omavalitsus esitas ombudsmanile kaebuse. Komisjon teatas, et on astunud samme halduse parandamiseks sõpruslinnade valdkonnas. Ombudsman avaldas heameelt positiivse vastuse üle, kuid lisas, et sellistel juhtudel oleks asjakohane maksta ka intressi. (3172/2005/WP)
- Euroopa Komisjon nõustus maksma töötajale tasumata palga pärast seda, kui ombudsman juhtumit uuris. Töötaja haigestus veidi aega pärast uute töökohustuste võtmist ja talle määrati lõpuks invaliidsuspension. Komisjon keeldus maksmast talle palka pikema perioodi vältel, väites, et kõnealune töötaja ei olnud esitanud ühtegi tõendit selle kohta, et ta puudub meditsiinilistel põhjustel. Ombudsmani uurimise tulemusena nõustus komisjon välja maksma tasumata palga ning lisaks kaebuse esitaja nõutud intressid. (106/2005/TN)

- Regioonide komitee hüvitas töövestlusele sõitnud kandidaadi reisikulud ja nõustus maksuma intressi pärast seda, kui ombudsman juhtumi üle vaatas. Vastuseks kaebuse esitaja väitele, et hüvitiste maksmise menetlust tuleks parandada, teatas komitee, et viivitus tekkis erakorraliste põhjuste tõttu ning komitee menetlust ei ole vaja läbi vaadata. Lisamärkuses soovitas ombudsman, et komitee võiks oma haldustava parandada, kontrollides süstemaatiliselt selliseid maksedokumente nagu käesolev juhtum puudutab. Seda saaks teha, võttes taotlejatega ühendust, kui teatavad dokumendid on puudu, ja teavitades viivituste korral taotlejaid asjaoludest ja nende põhjustest. (800/2006/WP)

Kui ombudsman tuvastab uurimisel haldusliku omavoli, püüab ta võimaluse korral alati jõuda sõbraliku lahendini. Mõnel juhul võib sellise lahendi saavutada siis, kui asjaomane institutsioon või asutus pakub kaebuse esitajale hüvitist. Iga selline pakkumine tehakse *ex gratia*, see tähendab õiguslikku vastutust omaks võtmata ja pretsedenti loomata.

2006. aastal tehti 28 sõbraliku lahendi ettepanekut. Sellise lahendi saavutamise lõpetati kolme juhtumi uurimine, sealhulgas kaks juhtumit, mille osas oli ettepanek tehtud 2005. aastal. 2006. aasta lõpus oli 27 sõbraliku lahendi ettepanekut veel kaalumisel. 2006. aastal saavutatud sõbralike lahendite seas olid järgmised:

- Euroopa Investeerimispank (EIP) võimaldas pärast ombudsmanile kaebuse laekumist osalist avalikku juurdepääsu auditiaruandele. Lisaks nõustus EIP võimaldama asjaomasele ettevõttele isiklikku juurdepääsu aruande nendele osadele, mis puudutasid konkreetselt kontserni, kuhu ettevõtte kuulus. Aruanne käsitles Euroopa Liidu rahastatud projekti Aafrikas, milles kontsern osales. EIP keeldus algselt aruande avalikustamisest. Ombudsman kiitis EIP konstruktiivset lähenemisviisi ja tõi selle eeskujuks dokumentidele juurdepääsu puudutavate juhtumite edaspidisele käsitlemistele. (1776/2005/GG)
- Lähtuvalt Saksamaa kodaniku kaebusest nõustus Euroopa Komisjon vaatama läbi oma Euroopa andmekaitse direktiivi² tõlgenduse. Kaebuse esitaja väitel edastasid Hamburgi liidumaa ametiasutused ebaseaduslikult isikuandmeid ettevõtetele, teades, et need ettevõtted kasutavad saadud andmeid otseturustamiseks. Komisjon väitis kõigepealt, et andmekaitse direktiiv ei kaitse selle võimaluse eest. Pärast ombudsmani sekkumist nõustus komisjon oma hinnangu üle vaatama. (2467/2004/PB)
- Pärast ombudsmani sekkumist nõustus Euroopa Lennundusohutusamet (EASA) loobuma kaebuse esitajale makstud toetuse tagasinõudmisest. Ombudsman leidis, et EASA ei esitanud kaebuse esitajale täielikku teavet, mis eksitas kaebuse esitajat, ja pakkus sõbraliku lahendina välja võimaluse, et EASA kaaluks väljamakstud toetuse tagasinõudmisest loobumist vähemalt osaliselt. EASA jäi oma arvamuse juurde, et haldusliku omavoli ei esinenud, kuid võttes arvesse kõnealuse juhtumi erakorralisust ja hinnates väga kõrgelt ombudsmani arvamust, loobus amet väljamakstud toetuse tagasinõudmisest täielikult. (1729/2005/(PB)JF)

Kriitilised märkused, soovitusettepanekud ja eriettekanded

Kui sõbralik lahend ei ole võimalik või kui seda ei õnnestu saavutada, lõpetab ombudsman juhtumi kriitilise märkusega asjaomasele institutsioonile või asutusele või esitab soovitusettepaneku.

Kriitiline märkus tehakse tavaliselt järgmistel juhtudel: i) asjaomasel institutsioonil ei ole haldusliku omavoli kõrvaldamiseks võimalik enam midagi ette võtta; ii) haldusliku omavoli juhtumil ei näi olevat üldiseid tagajärgi; ning iii) ombudsman ei pea vajalikuks võtta järelmeetmeid. Kriitiline märkus annab kaebuse esitajale kinnituse selle kohta, et tema kaebus oli põhjendatud, ning näitab asjaomasele institutsioonile või asutusele, mida on valesti tehtud, et aidata tulevikus halduslikku omavoli vältida. 2006. aastal lõpetas ombudsman kriitilise märkusega 41 uurimist. Nende seas on järgmised juhtumid:

²

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 24. oktoobri 1995. aasta direktiiv 95/46 üksikisikute kaitse kohta isikuandmete töötlemisel ja selliste andmete vaba liikumise kohta, EÜT 1995 L 281, lk 31.

- Ombudsman kritiseeris Euroopa Komisjoni, et ta ei kohustanud Saksamaad täitma Euroopa Kohtu otsust Saksamaa pakendamismääruse kohta. Ombudsman lähtus mitme Euroopa karastusjoogettevõtte kaebusest komisjoni passiivsuse suhtes kõnealusel küsimuses. Kohus otsustas, et Saksamaa pakendamismäärus takistab teatavate jookide ühendusesisest kaubandust. Arvestades asjaolu, et üks Saksamaa määrusega seotud rikkumismenetlustest oli veel pooleli, leidis ombudsman, et komisjon saaks ombudsmani kriitilises märkuses esitatud seisukohti nimetatud menetluse raames arvesse võtta. (1037/2005/GG)
- Ombudsman kritiseeris Euroopa Personalivalikuametit (EPSO) suutmatuse pärast anda teavet avalikul konkursil osalenud kandidaadile, et aidata tal paremini mõista hinnatud tõlketesti, mida ta ei läbinud. EPSO ei väitnud, et teabe edastamine tooks kaasa põhjendamatult suure halduskoormuse, ega esitanud ka muud mõistlikku põhjendust, miks kaebuse esitajale tema nõutud teavet ei edastatud. (674/2004/PB)
- Ombudsman kritiseeris Euroopa Komisjoni keeldumise pärast võimaldada keskkonnakaitse vabühendusele Friends of the Earth juurdepääsu dokumentidele. Need dokumendid käsitlesid geneetiliselt muundatud toiduainete ohutusega seotud teadusküsimusi, mille komisjon esitas Maailma Kaubandusorganisatsioonile. Tuletades meelde, et erandeid avaliku juurdepääsu suhtes tuleb tõlgendada ja kohaldada väga ranges tähenduses, leidis ombudsman, et käesoleval juhul on komisjon tõlgendanud asjakohaseid sätteid liiga vabalt. (582/2005/PB)

Institutsioonide ja asutuste jaoks on oluline, et nad rakendaksid pärast ombudsmani kriitilisi märkusi järelmeetmeid, et tulla toime lahendamata küsimustega ja vältida tulevikus halduslikku omavoli. Ombudsmanil on kavas 2007. aastal teha ja avaldada uurimus 2006. aastal tehtud kriitiliste märkuste järelmeetmete kohta, mida on võtnud asjaomased institutsioonid. Samasugune uurimus viiakse läbi ka seoses nende 38 juhtumi järelmeetmetega, mille kohta tegi ombudsman 2006. aastal lisamärkusi.

Juhtumite puhul, kus ombudsmani järelmeetmed tunduvad olevat vajalikud, st siis, kui asjaomasel organisatsioonil on veel võimalik halduslikku omavoli kõrvaldada või kui haldusliku omavoli juhtumid on eriti rasked või üldiste tagajärgedega, teeb ombudsman tavaliselt soovitusettepaneku, mille kohta peab asjaomane institutsioon või asutus esitama ombudsmanile üksikasjaliku arvamuse kolme kuu jooksul.

2006. aastal tehti 13 soovitusettepanekut. Lisaks sellele jõudis 2006. aastal otsuseni kümme 2005. aasta soovitusettepanekut. Neli juhtumit lõpetati aasta jooksul pärast seda, kui institutsioon soovitusettepaneku heaks kiitis. Seoses kahe juhtumiga esitati Euroopa Parlamendile eriettekanne. Üheksa juhtumit lõpetati muudel põhjustel. 2006. aasta lõpus oli üheksa soovitusettepanekut veel kaalumisel, sealhulgas üks 2004. aasta ettepanek. 2006. aasta soovitusettepanekute hulka kuuluvad järgmised:

- Ombudsman soovitas komisjonil käsitleda võimalikult kiiresti Euroopa töötaja direktiiviga seotud kaebust. Üks Saksamaa arst kaebas, et riik rikub direktiivi, vähemalt selles osas, mis puudutab arstide tööd haiglas ja nende valveaega. Komisjon vastas, et direktiivi muutmine on ettevalmistamisel. Ombudsman aga leidis, et komisjonil ei ole õigust kaebuse käsitlemist määramata ajaks edasi lükata põhjusel, et direktiivi kunagi tulevikus muudetakse. (3453/2005/GG)
- Ombudsman soovitas komisjonil parandada ära teabelehtedes, plakatitel ja videotutvustustes sisalduv vale ja eksitav teave lennureisijate õiguste kohta. Soovitus lähtus kahe lennuettevõtte esitatud kaebusest. Lennuettevõtted kritiseerisid komisjoni antud teavet reisijate õiguse kohta saada hüvitist ja abi lennureisist mahajätmise, lendude tühistamise või pikaajalise hilinemise korral. Kuigi ombudsman ei leidnud, et kõik kaebuse esitajate süüdistused oleksid põhjendatud, leidis ta teabematerjalidest teatud ebapäseid ja eksitavaid väiteid ning palus komisjonil need parandada. (1475/2005/(IP)GG ja 1476/2005/(BB)GG)

Komisjoni üksikasjalik arvamus ombudsmani soovitusettepaneku kohta seoses juhtumiga 3453/2005/GG kavatseti esitada 2006. aasta detsembriks ning seoses juhtumitega 1475/2005/(IP)GG

ja 1476/2005/(BB)GG 2007. aasta märtsiks. Et nimetatud juhtumid olid 2006. aasta lõpuks veel lõpetamata, ei ole neid kajastatud aruande kolmandas peatükis.

2006. aastal kiideti heaks muu hulgas järgmised soovitusettepanekud:

- Komisjon kiitis heaks ombudsmani uurimise tulemuse, et hea halduse tava kohaselt oleks komisjon pidanud püüdma selgitada Saksamaa liidumaa parlamendi komitee koosolekul tehtud avaldusi, ja kinnitas, et ta püüab seda teha. Selline otsus tulenes ombudsmani soovitusettepanekust, milles ombudsman soovitas komisjonil võtta asjakohaseid meetmeid, et teha kindlaks, kas riigile kuuluva äriühingu müük Saksamaal sisaldas riigiabi elemente. Kaebuse esitaja väitel oleks komisjon pidanud selgitama liidumaa parlamendi koosolekul esitatud avaldusi, milles viidati riigiabi esinemisele. (642/2004/GG)
- Euroopa Komisjon kiitis heaks soovitusettepaneku, milles ombudsman palus komisjonil võtta võimalikult kiiresti vastu otsus seoses rikkumissüüdistusega ja edastada vastuvõetud otsus kaebuse esitajale. Taani automüüja pöördus ombudsmani poole väitega, et komisjon ei pidanud kinni oma kohustusest teha lõppotsus tema rikkumissüüdistuse kohta seoses imporditud autode maksustamisega Taanis. (956/2004/PB)

Kui ühenduse institutsioon või asutus ei suuda rahuldavalt vastata soovitusettepanekule, võib ombudsman saata Euroopa Parlamendile eriettekanne. Eriettekanne on ombudsmani äärmine vahend ja sisuline samm, mille ta juhtumi käsitlemiseks saab astuda. Resolutsiooni vastuvõtmine ja Euroopa Parlamendi volituste kasutamine nõuavad juba parlamendi poliitilist otsust. 2006. aastal esitati kaks eriettekanne:

- Ombudsman palus Euroopa Liidu Nõukogul järele mõelda küsimuse üle Euroopa Liidu eesistujariikide veebilehtedel kasutatavate keelte kohta. Ettepanek lähtus ühe Saksamaa ühingu esitatud kaebusest, milles väideti, et nimetatud veebilehed peaksid olema kättesaadavad lisaks inglise ja prantsuse keelele ka saksa keeles. Euroopa Liidu Nõukogu vastas, et veebilehe eest vastutab ainuüksi eesistujariik. Ombudsman ei olnud sellega nõus ja pärast seda, kui nõukogu tema soovitusettepanekust keeldus, esitas ta juhtumi Euroopa Parlamendile. (1487/2005/GG)
- Eriettekandes Euroopa Parlamendile väitis ombudsman, et Euroopa Komisjoni põhjendus, et nad ei suutnud jõuda poliitilisele kokkuleppele, kuidas kaebust menetleda, ei vabasta komisjoni kohustusest käsitleda nõuetekohaselt rikkumissüüdistust. Üks Saksamaa spordikihlvedude vahendaja esitas komisjonile kaebuse pärast seda, kui Saksamaa ametiasutused käskisid tal oma tegevuse lõpetada, sundides teda nii oma ettevõtet sulgema. Kaebuse esitaja arvates tähendas see teenuste pakkumise õiguse rikkumist. Pärast seda, kui ombudsman esitas Euroopa Parlamendile eriettekanne, teatas komisjon parlamendile ja ombudsmanile, et oli seoses rikkumissüüdistusega otsuse vastu võtnud. (289/2005/GG)

Omaalgatuslikud uurimised

Ombudsman kasutab õigust alustada omaalgatuslikku uurimist peamiselt kahel juhul. Esiteks võib ta kasutada nimetatud õigust selleks, et uurida võimaliku haldusliku omavoli juhtumit, kui sellekohase kaebuse on esitanud volitamata isik (nt kui kaebuse esitaja ei ole Euroopa Liidu kodanik või elanik või liikmesriigi registrijärgse asukohaga juriidiline isik). 2006. aastal algatati viis sellist omaalgatuslikku uurimist. Ombudsman võib omaalgatusliku uurimise õigust kasutada ka selliste probleemide lahendamiseks, mis tunduvad olevat institutsioonides süstemaatilised. 2006. aastal tegi ombudsman seda neljal korral, sealhulgas kahel järgmisel puhul:

- Ombudsman palus Euroopa Komisjonil uurida võimalust kasutada komisjoni rahastatavatest lepingutest tulenevate vaidluste käsitlemisel rohkem vahendamist. Komisjon vastas positiivselt ning lubas soodustada tulevikus vaidluste lahendamisel alternatiivsete viiside kasutamist, lisades standardhankepingutesse võimaliku vahendamise klausli. Uurimise lõpetamisel palus ombudsman komisjonil esitada 30. juuniks 2007 teavet järelemeetmete kohta nii seoses vahendamise klausli kui ka institutsiooni jõupingutustega laiendada vahendamise kasutamist, hõlmas ka toetustega seotud vaidlusi. Lisaks rõhutas ombudsman seda, kui

tähtis on soovitada vahendamise kasutamist konfliktide puhul töövõtjate ja alltöövõtjate vahel. (OI/1/2006/TN)

- 2006. aasta jaanuaris algatas ombudsman omaalgatusliku uurimise seoses Euroopa Parlamendi eeskirjade ja poliitikaga, mis puudutavad vanuse ülempiiri parlamendi praktikaprogrammis osalemisel. Oma soovitustes viitas ombudsman i) Euroopa Liidu põhiõiguste harta artiklile 21 mittediskrimineerimise kohta; ii) hiljutisele Euroopa Kohtu pretsedendiõigusele, mille järgi kuulub mittediskrimineerimine vanuse alusel ühenduse õiguse üldprintsipiide hulka; ning iii) ombudsmani soovitusel põhinevale komisjoni otsusele kaotada komisjoni praktikaprogrammis vanusepiirangud. Parlament teatas ombudsmanile, et parlamendi praktikaprogrammis osalemise suhtes ei rakendata enam vanuse ülempiiri. (OI/3/2006/BB)

Hea tava tähtjuhtumid

Euroopa Komisjoni eespool kirjeldatud vastus ombudsmani omaalgatuslikule uurimisele seoses vahendamisega (OI/1/2006/TN) ja **Euroopa Parlamendi** vastus omaalgatuslikule uurimisele seoses võimaliku diskrimineerimisega vanuse alusel (OI/3/2006/BB) on ilmeka näited hea tava kohta, mille tõttu ombudsman tõi need 2006. aasta aruandes eraldi tähtjuhtumitena esile. Samuti on need heaks eeskujuks teistele Euroopa Liidu institutsioonidele ja asutustele ning näitavad, kuidas kõige parem lahendada ombudsmani tõstatatud küsimusi. Eespool mainitud juhtumi (2467/2004/PB) puhul näitas komisjon üles valmidust teha ombudsmaniga konstruktiivset koostööd, nõustudes uuesti läbi vaatama oma Euroopa andmekaitse direktiivi tõlgenduse. Võttes arvesse ombudsmani seisukohti ja kaebuste esitajate muresid, näitas komisjon, et ta on valmis asetama kodaniku oma tegevustes keskele kohale. Selline käitumine on ombudsmani arvates kiiduväärt.

Teine näide institutsioonide leitud konstruktiivsete lahenduste kohta 2006. aastal on eespool nimetatud juhtum 106/2005/TN, kus komisjon nõustus töötajale välja maksuma tasumata palga ning intressid. **Euroopa Lennundusohutusamet** (EASA) näitas, milline on tõeline teeninduskultuur, kui ta nõustus ombudsmani pakutud sõbraliku lahendiga, hoolimata oma seisukohast, et halduslikku omavoli ei esinenud (vt 1729/2005/JF eespool). Lõpetuseks, uuenduslik viis, kuidas **Euroopa Investeerimispank** lahendas juhtumi 1776/2005/GG puhul kaebuse esitaja palve võimaldada juurdepääsu auditiaruandele, kaitstes seejuures kolmandate poolte õigustatud huve, on hea näide sellest, kuidas kaebus tuleks lahendada, ning seda võiks võtta eeskujuks tulevaste dokumentidele juurdepääsu puudutavate juhtumite puhul.

Täiendav analüüs

Aastaaruande teise peatüki lõpuosas on need ja teised juhtumid uuesti läbi vaadatud järgmiste teemade järgi: i) avatus, sealhulgas dokumentidele ja teabele juurdepääs, ning andmekaitse; ii) komisjon kui asutamislepingu täitmise järelevalvaja; iii) pakkumised, lepingud ja toetused; iv) töötajatega seotud küsimused, sealhulgas värbamismenetlused.

Aruande kolmas peatükk sisaldab kokkuvõtteid 59 otsuse kohta 250st, millega lõpetati 2006. aasta juhtumid. Kokkuvõtted peegeldavad ombudsmani uurimistega seotud teemade ulatust ja institutsioone, samuti tulemuste eri tüüpe.

Juhtumeid lõpetavad otsused avaldatakse tavaliselt ombudsmani veebilehel (<http://www.ombudsman.europa.eu>) inglise keeles ja kaebuse esitamise keeles, kui see ei ole inglise keel.

Suhted teiste Euroopa Liidu institutsioonide ja asutustega

Et ombudsman saaks kodanike heaks tõhusalt töötada, on äärmiselt vajalikud konstruktiivsed suhted teiste Euroopa Liidu institutsioonide ja asutustega. Koostöö toimub regulaarsete koosolekute ja ühisüritustena. Ombudsman kasutab koosolekutel võimalust selgitada oma rolli hea halduse tava edendamisel institutsioonides ja asutustes.

2006. aastal olid eriti olulised kahepoolsed kohtumised Euroopa volinikega, et arutada seda, kas ombudsmani uurimiste käsitlemise 2005. aasta novembris kasutusele võetud uus menetlus

komisjonis toimib. Juunis oli ombudsmanil tulemusterohke kohtumine komisjoni töötajatega, kes vastutavad ombudsmani uurimiste käsitlemise koordineerimise eest. Nimetatud koosolekute korraldamise eest vastutasid eelkõige komisjoni asepresident Margot WALLSTRÖM, kes muu hulgas vastutab ka suhete eest ombudsmaniga, ning komisjoni peasekretär Catherine DAY. Pr WALLSTRÖM esines septembris ka ombudsmani töötajatele Strasbourg'is, kus ta andis ülevaate jõupingutustest, mida komisjon on teinud oma suhete parandamiseks kodanikega.

Ombudsman jätkas 2006. aastal konstruktiivsete töösuhete tugevdamist parlamendiliikmetega. Peale mitme erakohtumise parlamendiliikmetega osales hr DIAMANDOUROS 2006. aasta jooksul kokku neljal petitsioonikomisjoni koosolekul, kus ta esitas oma aastaaruande ja eriaruanded mitme teema kohta. Petitsioonikomisjoni palvel esindas ombudsmani kõikidel 2006. aastal toimunud koosolekutel mõni ombudsmani büroo töötaja.

Ombudsman jätkas 2006. aastal institutsioonide ja asutuste teavitamist. Märtsis kohtus ta Luksemburgis Euroopa Kohtu, Esimese Astme Kohtu ja Avaliku Teenistuse Kohtu presidentidega, Euroopa Kontrollikoja presidendi ja Euroopa Investeeringuspanga presidendiga. Oktoobris kohtus ta Kreekas Euroopa Ülesehitusameti ja Euroopa Kutsehariduse Arenduskeskuse direktoritega. Aasta jooksul tutvustas ombudsman oma tööd Euroopa institutsioonide eri personalirühmadele Brüsselis, Luxembourgis ja Strasbourg'is.

Kodanikele parima võimaliku teeninduse tagamiseks sõlmis ombudsman 2006. aastal mitu tähtsat kokkulepet.

Märtsis sõlmis ta Euroopa Parlamendiga uue lepingu, mis hõlmab koostööd sellistes valdkondades nagu kinnisvarapoliitika, infotehnoloogia ja kommunikatsioon. Uus leping peaks võimaldama ombudsmanil kasutada tema büroole eraldatud rahalisi vahendeid kõige otstarbekamal viisil, tagades samal ajal ombudsmani tegevuse täieliku sõltumatuse.

Teine 2006. aastal allkirjastatud oluline leping on Euroopa andmekaitseinspektoriga sõlmitud vastastikuse mõistmise memorandum. Nimetatud lepingu eesmärk on tagada andmekaitsega seotud kaebuste järjekindel käsitlemine ja vältida asjatut topelttööd. Ombudsman ja andmekaitseinspektor hr Peter HUSTINX allkirjastasid vastastikuse mõistmise memorandumi 30. novembril Brüsselis³.

Varem samal kuupäeval sõlmis ombudsman Hispaania valitsusega lepingu, millega võimaldatakse Hispaania kodanikel esitada Euroopa Ombudsmanile kaebusi ka teistes Hispaania ametlikes keeltes (baski, katalaani/valentsia ja galeegi keeles). Nimetatud lepingu sõlmimisega viis ombudsman oma tegevuse kooskõlla Euroopa Liidu Nõukogu 2005. aasta juuni järeldustega, mis näevad ette loetletud keelte kasutamist, et lihtsustada Hispaania kodanike suhtlemist ELi institutsioonidega. Hispaania nimel allkirjastas lepingu suursaadik Carlos BASTARRECHE SAGÜES, kes on Hispaania alaline esindaja ELi juures.

Suhted ombudsmanide ja teiste samalaadsete asutustega

Euroopa Ombudsman teeb tihedat koostööd oma riikliku, piirkondliku ja kohaliku tasandi kolleegidega, et tagada kodanike Euroopa Liidu õigusega seotud kaebuste kiire ja tõhus käsitlemine. Koostöö on eriti tähtis arvestades asjaolu, et paljud kaebuse esitajad pöörduvad Euroopa Ombudsmani poole probleemide korral riiklike, piirkondlike või kohalike asutuste haldusega. Paljudel sellistel juhtudel saab anda tõhusat abi asjaomase riigi ombudsman. Koostöö ombudsmanidega on sama tähtis ka ombudsmanide tegevusvaldkonnas toimuvate arengute jälgimiseks, teabe vahetamiseks ELi õiguse kohta ning hea tava levitamiseks. Selline koostöö toimub suures osas Euroopa ombudsmanide võrgustiku kaudu, kuid Euroopa Ombudsman osaleb ka konverentsidel, seminaridel ja koosolekutel, mis toimuvad sellest võrgustikust väljaspool.

³

Euroopa Ombudsmani ja Euroopa andmekaitseinspektori vaheline vastastikuse mõistmise memorandum; ELT 2007 C 27, lk 21.

Ombudsmanide võrgustik Euroopas

Ombudsmanide võrgustikku Euroopas kuulub praeguseks ligi 90 bürood 31 riigist nii Euroopa Liidu liikmesriikides riiklikul ja piirkondlikul tasandil kui ka Euroopa Liidu kandidaatriikides, Norras ja Islandil riiklikul tasandil. Võrgustik toimib tõhusa koostöömehhanismina juhtumite käsitlemisel. Võimaluse korral suunab Euroopa Ombudsman juhtumi otse riiklikule või piirkondlikule ombudsmanile või annab asjakohast nõu kaebuse esitajale. 2006. aastal andis ombudsman nõu pöörduda riikliku või piirkondliku ombudsmani poole 828 kaebuse puhul ja suunas otse pädevale ombudsmanile 363 kaebust (nendest 270 käsitleti ühe uurimise all).

Lisaks korrapärasele mitteametlikule teabevahetusele võrgustiku kaudu on olemas erimenetlus, mis võimaldab riiklikel ja piirkondlikel ombudsmanidel esitada päringuid kirjaliku vastuse saamiseks ELi õiguse ja selle tõlgendamise küsimustes, sealhulgas päringuid küsimustes, mis kerkivad esile kindla juhtumi käsitlemisel. Euroopa Ombudsman vastab kas otse või suunab päringu vastamiseks edasi mõnele teisele ELi institutsioonile või asutusele, kui see on asjakohasem. 2006. aastal saadi kaks sellist päringut (üks riiklikult ja teine piirkondlikult ombudsmanilt) ja lõpetati kolm päringut (nende seas kaks 2005. aastal esitatud päringut). Päringute üksikasjad on esitatud kolmandas peatükis.

Võrgustik tegeleb sama aktiivselt ka kogemuste ja hea tava levitamisega, mida tehakse seminaride ja koosolekute, regulaarselt ilmuva teabelehe, elektroonilise aruteluforumi ja igapäevase elektroonilise uudisteteenuse kaudu.

Riiklike ja piirkondlike ombudsmanide seminare peetakse iga kahe aasta tagant ja neid korraldavad ühiselt Euroopa Ombudsman ja tema riiklik või piirkondlik kolleeg. Viienda ELi liikmesriikide piirkondlike ombudsmanide seminari korraldasid Inglismaa kohalike omavalitsuste ombudsman hr Tony REDMOND ja Euroopa Ombudsman ning see toimus 19.–21. novembril Londonis. Üritusel oli kohal umbes 80 osavõtjat kõigist kuuest riigist, kus on olemas piirkondliku tasandi ombudsmanid (Belgia, Saksamaa, Hispaania, Itaalia, Austria ja Ühendkuningriik⁴). Seminari teema oli „Koostöö hea halduse edendamisel ja kodanike õiguste kaitsmisel Euroopa Liidus“. Programm sisaldas arutelusid ELi õiguse, hea halduse edendamise, kaebuste käsitlemise ja ombudsmanide koostöö kohta.

Iga kahe aasta tagant saavad kokku ka kontaktametnikud, kes on esimesteks võrgustiku kontaktpunktideks riiklike ombudsmanide büroodes. Viies kontaktametnike seminar toimus 18.–20. juunil Strasbourg'is. Seminari „Põhiõiguste au sees hoidmine – hea tava levitamine“ eesmärk oli luua kontaktametnikele võimalus arvamuste vahetamiseks hea tava kohta oma institutsioonides ning aruteluks oma töö üle põhiõiguste edendamises. Samuti andis seminar kontaktametnikele võimaluse vaadata üle võrgustiku toimimine ja pakkuda välja soovitusi selle parandamiseks. Kokku oli seminaril 28 osavõtjat 26 Euroopa riigist, nende hulgas esimest korda Bulgaaria, Horvaatia ja Rumeenia riiklike ombudsmanide institutsioonide esindajad.

Euroopa ombudsmanide teabeleht (*European Ombudsmen – Newsletter*) oli ka 2006. aastal väga väärtuslik abivahend teabe vahetamisel ELi õiguse ja hea tava küsimustes. Teabeleht ilmus aprillis ja oktoobris ning sisaldas artikleid järgmistel teemadel: ELi õiguse ülimuslikkus, pädevuse vastastikune tunnustamine ELis, Euroopa keskkonnaseadus ja juurdepääs keskkonnateabele, ombudsmanide roll vanglate järelevalves, ülemaailmne Interneti lairibaühendus, diskrimineerimine seoses tööturule juurdepääsuga, sõnavabadus, laste õigused ning rände- ja varjupaigaprobleemid. Ombudsmani veebipõhised ja dokumentide esitamise aruteluforumid arenesid aasta jooksul pidevalt ning võimaldasid büroodel jagada teavet küsimuste ja vastustena. Alustati mitu olulist arutelu väga mitmekesistel teemadel nagu vanglate iseseisev järelevalve, sisserändajate ELis sündinud laste alalise elamisloa küsimus, diskrimineerimise vastu võitlemine ja võrdse kohtlemise edendamine ning õigus osaleda ELis kohalikel valimistel. Ombudsmani elektroonilised uudised – *Ombudsman Daily News* – avaldati igal argipäeval ning sisaldas kõigi võrgustikku kuuluvate büroode artikleid, pressiteateid ja avaldusi.

4

Riigid on loetletud tähestiku järjekorras omakeelse nime järgi. Seda järjekorda on kasutatud kogu dokumendis.

Tutvumisvisiidid liikmes- ja kandidaatriikide ombudsmanide juurde osutusid samuti võrgustiku täiustamise seisukohast väga tõhusaks, olles suurepärase viisi, kuidas tõsta teadlikkust eri suhtlusvahenditest, mida see võimaldab. 2006. aasta jooksul külastas Euroopa Ombudsman oma kolleegid Luksemburgis (märtsis), Hispaanias (mais), Põhja-Iirimaal (novembris) ja Bulgaarias (novembris).

Koosolekud

Aasta jooksul kandusid ombudsmani jõupingutused oma kolleegidega koostöö tegemisel väljapoole Euroopa ombudsmanide võrgustikku. Ombudsmanide tegevuse, institutsioonide suhete arutamise ja hea tava vahetamise eesmärgil osales ombudsman 28 üritusel, mida korraldasid riiklikud või piirkondlikud ombudsmanid, ning kohtus paljude ombudsmanide ja ombudsmanide institutsioonide esindajatega nii ELis kui ka kaugemalt.

Teavitustegevus

Kodanike teavitamine on ombudsmani põhitegevus. 2006. aastal tehti veelgi rohkem jõupingutusi selle nimel, et jagada teavet õiguse kohta esitada haldusliku omavoli esinemise korral kaebus. Ombudsman ja tema büroo töötajad pidasid aasta jooksul toimunud konverentsidel, seminaridel ja koosolekutel ligikaudu 120 esitlust. Ombudsmani tutvustusvisiidid Luksemburgi, Hispaaniasse, Põhja-Iirimaale ja Bulgaariasse andsid lisavõimaluse tõsta nende riikide kodanike teadlikkust.

Meediategevust elavdati 2006. aastal – ajakirjanikele kõikjal Euroopas saadeti laiali 22 pressiteadet. Kajastatud teemade hulka kuulusid keelevalik ELi eesistujariigi veebilehel, lobitegevuse ja toetuste määramise läbipaistvus, kaebus suutmatus üle kohaldada nõuetekohaselt töötaja direktiivi ning avatuse puudumine Euroopa Liidu Nõukogu töös. Ombudsman andis Strasbourg'is, Brüsselis ning mujal trüki-, tele- ja elektroonilise meedia ajakirjanikele üle 40 intervjuu. Samuti tutvustas ombudsman oma tööd ja vastas küsimustele pressikonverentsidel ja koosolekutel.

Ombudsmani tööd käsitlevaid materjale levitati aasta jooksul laialdaselt, eriti Euroopa Parlamendi korraldatud lahtiste uste päevadel mais. 2006. aastal avaldati kaks tähtsat teavitust vahendit: kaebuste esitamise juhend ja vorm pealkirjaga „Euroopa Ombudsman: kas ta saab sind aidata?“ (mõlemad 23 keeles) ning brošüür „Euroopa Ombudsman: põgus ülevaade“ (25 keeles). Novembris ilmus prantsuskeelne väljaanne ombudsmani ülevaateraamatust „Euroopa Ombudsman: algus, loomine ja areng“ nii kõva- kui ka pehmekeelises köites. Ombudsman jätkas teiste väljaannete, eriti Euroopa hea halduse tava eeskirja (25 keeles) levitamist. See eeskiri avaldati 2006. aastal ka makedoonia keeles, et edendada hea halduse tava endises Jugoslaavia Makedoonia Vabariigis.

Ombudsmani veebilehte uuendati regulaarselt, avaldati otsuseid, pressiteateid ja ombudsmani teavitustegevuste üksikasju. Mais kolis ombudsmani veebileht koos teiste ELi institutsioonide, asutuste ja ametitega uuele eu-ülemdomeeni aadressile. Ombudsmani veebilehe ametlik aadress on nüüd <http://www.ombudsman.europa.eu>

Ajavahemikus 1. jaanuarist kuni 31. detsembrini 2006 külastas ombudsmani veebilehte 416 533 inimest. Kõige rohkem külastati veebilehe ingliskeelset versiooni, järgnesid prantsuse-, hispaania-, saksa- ja itaaliakeelne versioon. Riigi järgi oli enim külastajaid Itaaliast, järgnesid Rootsi, Ühendkuningriik, Hispaania ja Saksamaa. Ombudsmani veebilehel on olemas ka lingid kõikide Euroopa riiklike ja piirkondlike ombudsmanide veebilehtedele. 2006. aastal kasutati linke üle 44 000 korra, mis näitab selgelt, et Euroopa Ombudsmani töö Euroopa ombudsmanide võrgustiku koordineerimisel on kodanike jaoks kasulik.

Sisearengud

Ombudsman jätkas 2006. aastal jõupingutusi, et tagada institutsiooni valmisolek tegeleda 25 liikmesriigi kodanike kaebustega 21 asutamislepingu keeles. Ettevalmistusi tehti ka seoses Bulgaaria ja Rumeenia ELiga liitumisega 1. jaanuaril 2007.

Personaliküsimuste valdkonnas määras ombudsman pärast avalikku värbamismenetlust 1. augustil 2006 ametisse esimese peasekretäri. Samuti võeti õigusosakonda tööle kolmas peainspektor, et tugevdada veelgi juhtumite haldamise ja kvaliteedikontrolli menetlusi.

Ombudsmani büroo ametikohtade loetelu järgi oli 2006. aastal kokku 57 ametikohta, 2005. aastal oli ametikohti 51. Ametikohtade arvu kasv on tingitud peamiselt Bulgaaria ja Rumeenia ELiga liitumise ettevalmistamisest ja otsuse rakendamisest, millega ombudsman saab personalihalduse küsimustes täiesti sõltumatuks parlamendi talitustest. 2007. aasta eelarves, mille eelarvepädevad institutsioonid võtsid vastu 2006. aasta detsembris, ei ole ette nähtud ametikohtade arvu edasist suurenemist.

Et arendada ja parandada arusaamist institutsiooni väärtustest ja missioonist ning edendada nende tõhusat elluviimist, korraldas ombudsman 2006. aasta oktoobris personali erikogunemise. Üritus toimus institutsiooni lühikese ajaloo jooksul esimest korda.

Üks osa erikogunemise ettevalmistamisest seisnes selles, et töötajad avaldasid enesehindamise kaudu arvamust büroo üldise toimimise ja ombudsmani senise töö laiema mõju kohta. Selleks kasutati küsimustikku, milles töötajad hindasid Euroopa Ombudsmani töökorra ja -meetodite eri aspekte institutsiooni tegevussektorite kaupa ning samuti ombudsmani töö üldist mõju kodanikele. Kõnealuse tähtsa ettevõtmise lisaeesmärk oli luua institutsioonis tõhusam riskijuhtimine, nagu on ette nähtud ELi sisekontrollistandardites.

Küsimustiku tulemused koos muude taustamaterjalidega olid ürituse arutelude aluseks. Aruteluteemad: i) hea halduse tava tähendus nii kontseptuaalsest kui ka praktilisest vaatenurgast; ii) kuidas teavitada kodanikke üldiselt ning kuidas teavitada väiksemaid ja konkreetsemaid sihtrühmi; iii) kuidas edendada ja täiustada veelgi teeninduskultuuri ombudsmani büroos. Kõiki töötajaid julgustati aruteludest aktiivselt osa võtma. Pärast kogunemist oldi üldiselt nõus, et üritus oli ilmselgelt väga tulemuslik ja väärtuslik kogemus, mida tasub korrata.

Ombudsman võttis 2007. aastaks vastu uue eelarvestruktuuri. 2007. aasta eelarve assigneeringud moodustavad kokku 8 152 800 eurot (võrreldes 2006. aasta 7 682 538 euroga).

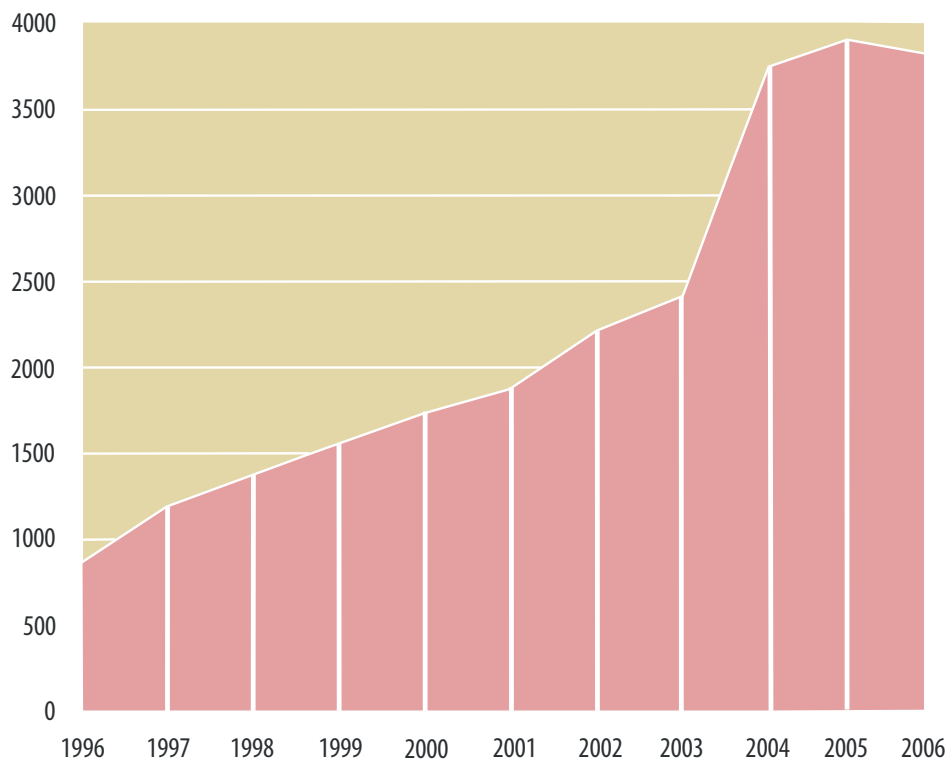

STATISTIKA

1 2006. AASTAL KÄSITLETUD JUHTUMID

1.1	2006. AASTA JUHTUMITE KOGUARV	4 422¹
	– Lõpetamata uurimiste arv 31.12.2005 seisuga	315 ²
	– Vastuvõetavuse otsust ootavad kaebused 31.12.2005 seisuga	270
	– 2006. aastal laekunud kaebused	3 830 ³
	– Euroopa Ombudsmani algatused	9

Laekunud kaebuste arv ajavahemikul 1996–2006

¹ Nendest 281 käsitleti ühe uurimise all.

² Nendest 3 olid Euroopa Ombudsmani algatatud ja 312 põhinesid kaebustel.

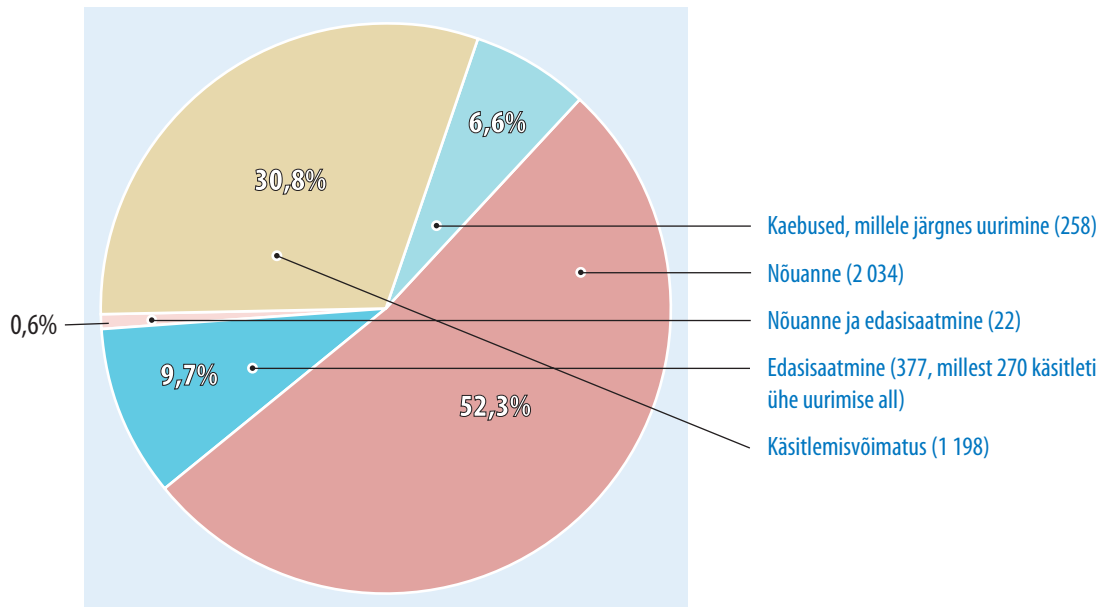
³ Nendest 281 käsitleti ühe uurimise all, nagu on märgitud 1. allmärkuses.

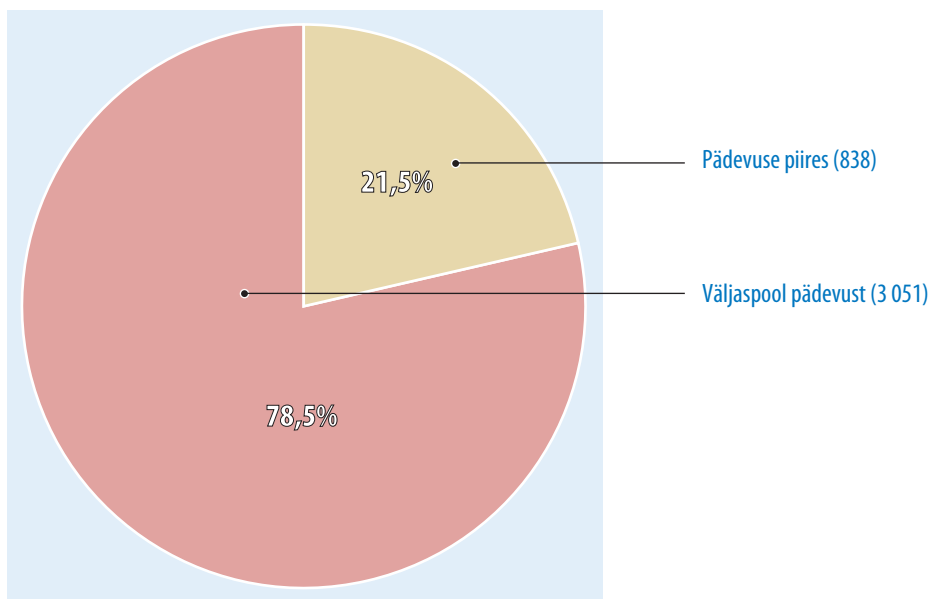
1.2 VASTUVÕETAVUSE HINDAMINE LÕPULE VIIDUD 95%

1.3 KAEBUSTE KLASSIFIKATSIOON

1.3.1 Euroopa Ombudsmani tegevuse järgi kaebuste lahendamisel

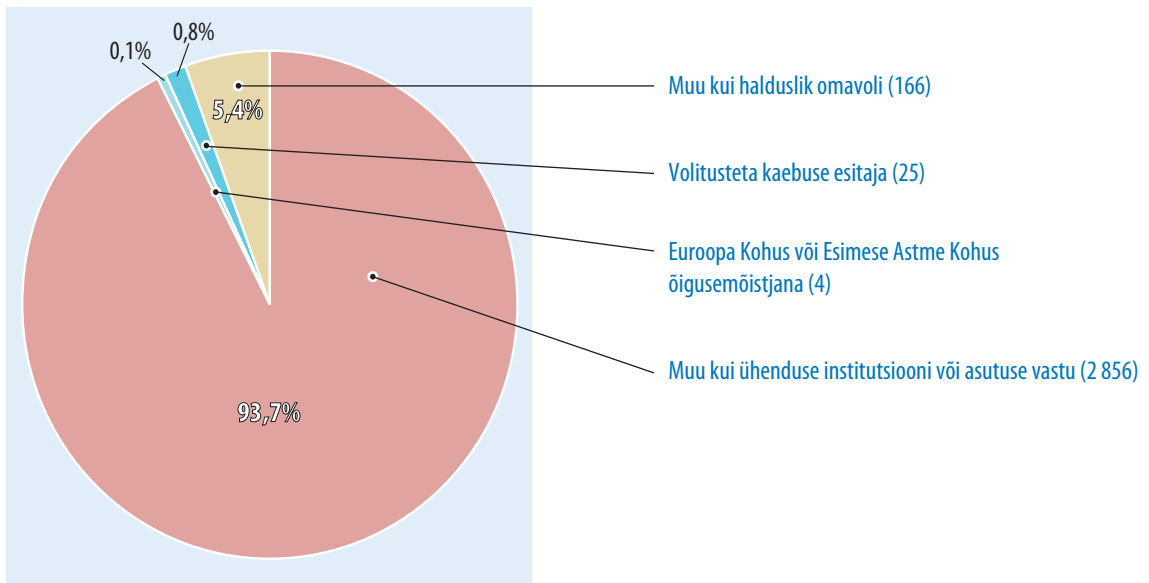

1.3.2 Euroopa Ombudsmani pädevuse järgi

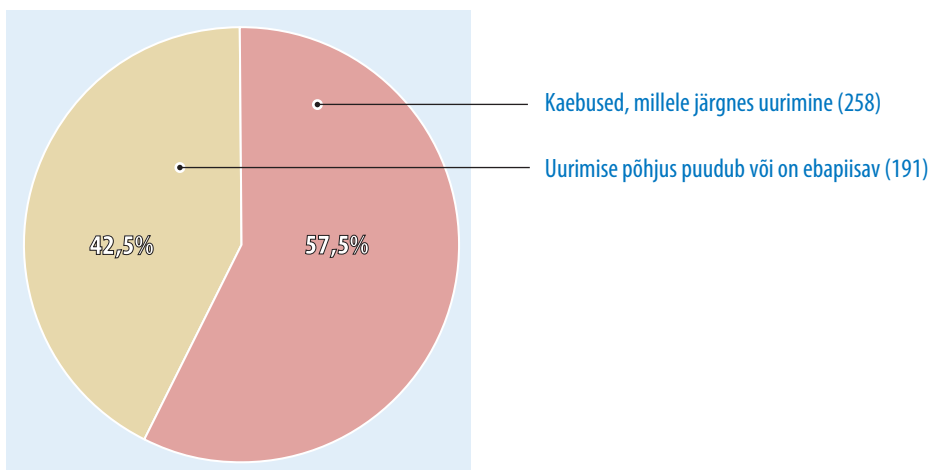

VÄLJASPOOL PÄDEVUST

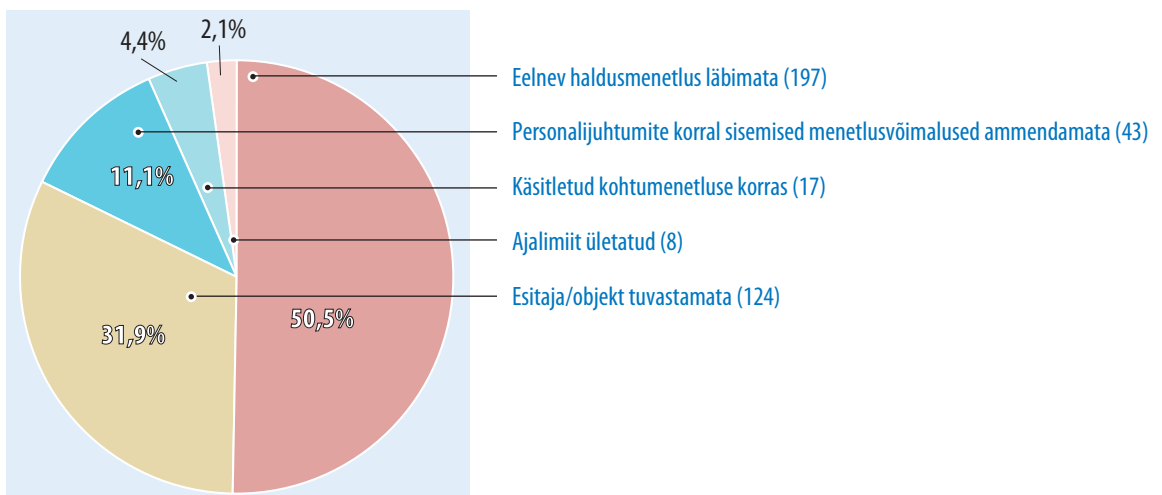

PÄDEVUSE PIIRIS

Vastuvõetavad kaebused

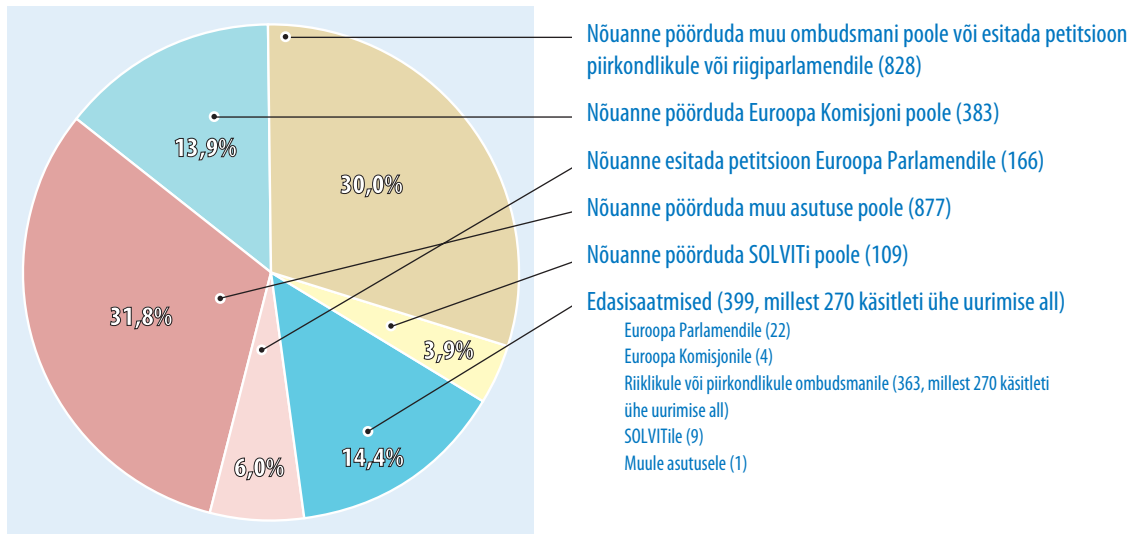
Vastuvõetamatud kaebused

2 EDASISAATMISED JA NÕUANDED

(Mõnel juhul anti mitu nõuannet)

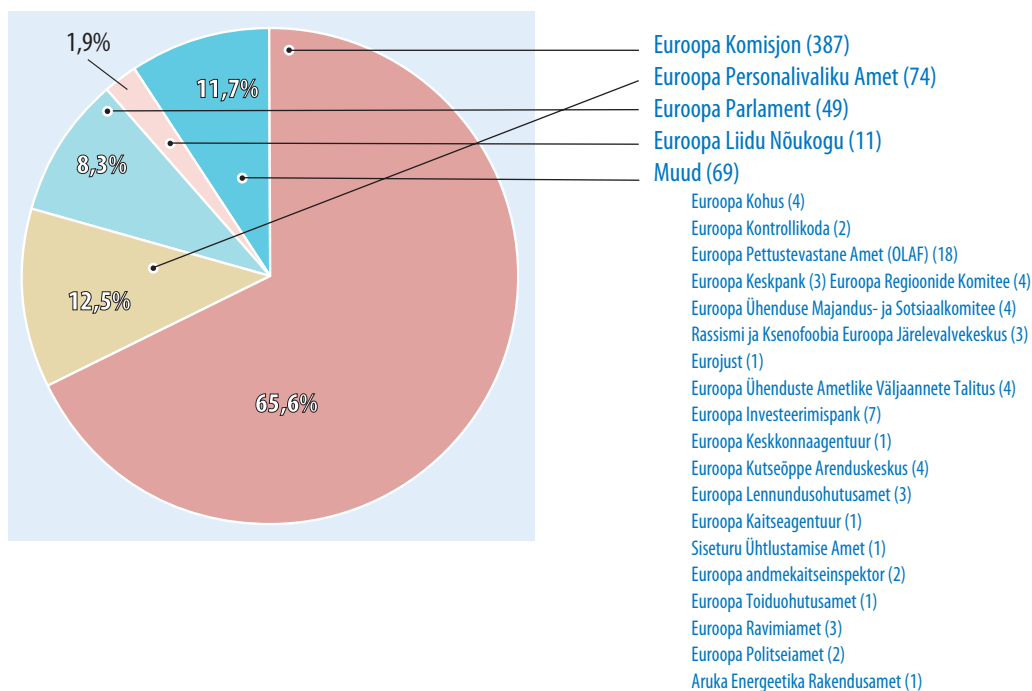

3 2006. AASTAL LÄBI VIIDUD UURIMISED 582

2006. aastal viis Euroopa Ombudsman läbi 582 uurimist. Nendest 267, millest üheksa olid omaalgatuslikud, olid algatatud 2006. aastal ning 315, millest 3 olid omaalgatuslikud, jätkusid 2005. aastast.

3.1 UURIMISE ALL OLNUD INSTITUTSIOONID JA ASUTUSED

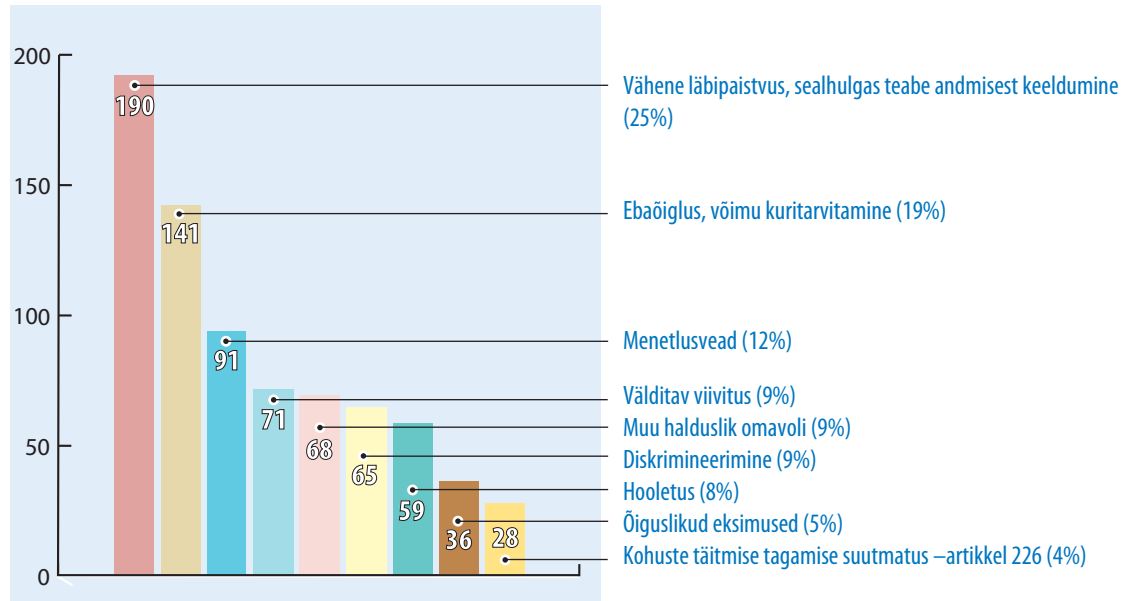
(Mõnel juhul oli uurimisega seotud vähemalt kaks institutsiooni või asutust)

3.2 VÄIDETAVA HALDUSLIKU OMAVOLI LIIGID

(Mõnel juhul esineb väidetavalt vähemalt kaht liiki halduslikku omavoli)

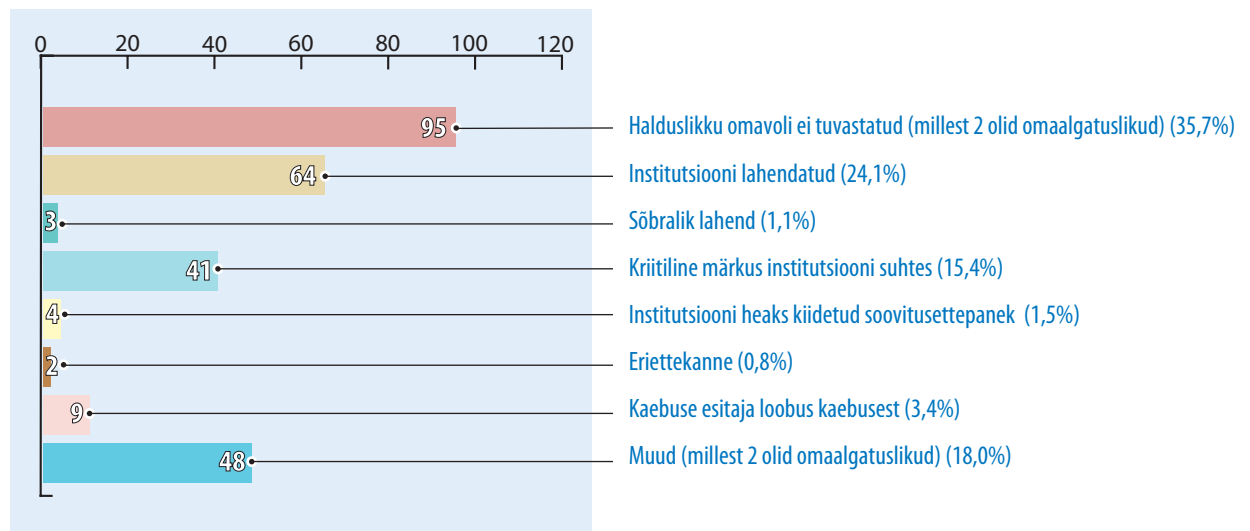

3.3 2006. AASTAL TEHTUD SÕBRALIKE LAHENDITE ETTEPANEKUD, SOOVITUSETTEPANEKUD JA ERIETTEKANDED

– Sõbralike lahendite ettepanekud	28
– Soovitusettepanekud	13
– Eriettekanded	2

3.4 LÕPETATUD UURIMISED 250⁴

(Uurimised lõpetati järgmistest põhjustest vähemalt ühel)

⁴ Nendest 3 olid ombudsmeni algatatud.

4 2006. AASTAL LAEKUNUD KAEBUSTE PÄRITOLU

4.1 KAEBUSE ESITAJAD

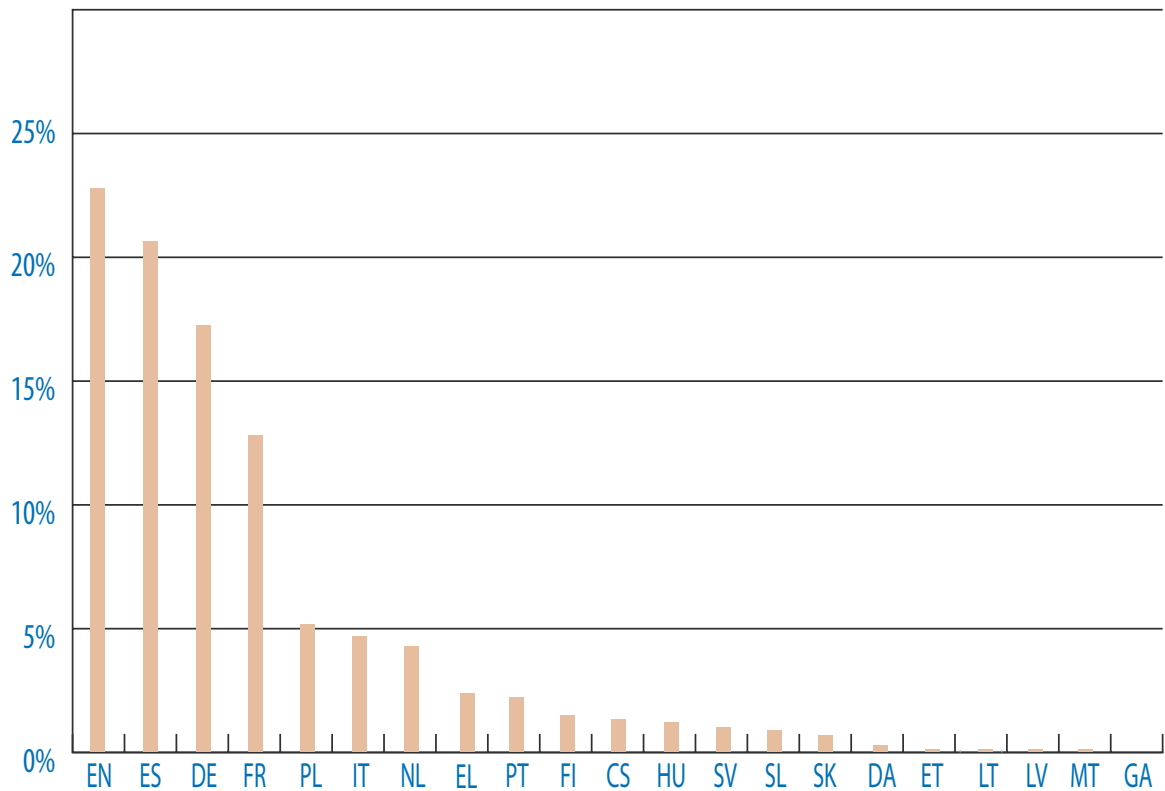

Äriühingud ja muud ühingud
5,5 % (211)

Eraisikud
94,5 % (3 619)

4.2 KAEBUSTE JAOTUS KEELTE JÄRGI

4.3

KAEBUSTE PÄRITOLU RIIKIDE JÄRGI

Riik	Kaebuste arv	Osa kaebuste koguarvust (%)	Osa ELi rahvastikust (%)	Suhtarv ¹
 Luksemburg	54	1,4	0,1	14,2
 Malta	33	0,9	0,1	10,0
 Küpros	44	1,1	0,2	7,6
 Belgia	241	6,3	2,3	2,8
 Sloveenia	44	1,1	0,4	2,7
 Hispaania	781	20,4	9,4	2,2
 Soome	74	1,9	1,1	1,7
 Iirimaa	47	1,2	0,9	1,4
 Austria	81	2,1	1,8	1,2
 Kreeka	105	2,7	2,4	1,1
 Portugal	96	2,5	2,3	1,1
 Ungari	72	1,9	2,2	0,9
 Slovakkia	37	1,0	1,2	0,8
 Tšehhi Vabariik	67	1,7	2,2	0,8
 Saksamaa	537	14,0	17,8	0,8
 Madalmaad	106	2,8	3,5	0,8
 Poola	228	6,0	8,2	0,7
 Rootsi	53	1,4	1,9	0,7
 Eesti	7	0,2	0,3	0,7
 Prantsusmaa	335	8,7	13,6	0,6
 Läti	12	0,3	0,5	0,6
 Taani	20	0,5	1,2	0,4
 Itaalia	207	5,4	12,7	0,4
 Ühendkuningriik	147	3,8	13,0	0,3
 Leedu	9	0,2	0,7	0,3
Muud	291	7,6		
Teadmata	102	2,7		

¹ Suhtarv on kaebuste protsent jagatuna rahvaarvu protsendiga. Kui näitaja on suurem kui 1, tähendab see, et asjaomane riik esitab ombudsmanile rahvaarvu suuruse suhtes keskmiselt rohkem kaebusi. Kõik tabelis esitatud murdarvud on ümardatud esimese kümnendkohani.

KUIDAS OMBUDSMANI POOLE PÖÖRDUDA

KIRJA TEEL

Euroopa Ombudsman
1 Avenue du Président Robert Schuman
BP 403
FR-67001 Strasbourg Cedex
Prantsusmaa

TELEFONI TEEL

+33 3 88 17 23 13

FAKSI TEEL

+33 3 88 17 90 62

E-POSTI TEEL

eo@ombudsman.europa.eu

VEEBILEHT

<http://www.ombudsman.europa.eu>

EUROOPA OMBUDSMAN MENETLEB KAEBUSI HALDUSE KOHTA EUROOPA
LIIDU INSTITUTSIOONIDES JA ASUTUSTES.

EUROOPA OMBUDSMAN JA TEMA TÖÖTAJAD

www.ombudsman.europa.eu